

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR

:: Kéziratok és szakkérdések ::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11
:: II. emelet 213.) fogad el ::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
víztisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj. {
Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.
Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

HALÁSZAT — (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

:: Verantwortlicher Redakteur: ::
Dr. EMIL UNGER.

:: Administration: Ungarischer ::
Landes Fischerei Verein, ::
BUDAPEST, V., ::
:: Kossuth Lajos-tér 11. II. 213. ::

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung, Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM: — A haltermelés alapelvei az újabb kísérletek nyomán. (Folyt.) v. Illésy Zoltán. — A hálók kezeléséről és konzerválásáról. Szójak Ernő. — Halak és halászat. (Folyt.) Fischer Frigyes. — Pisztrángsügér a Balatonból. Dr. Lukács Károly. — Társulatok — Egyesületek. — Ujdonságok — Vegyesek. — Külföldi lapszemle. — Árjegyzések — Hirdetések.
INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: — Die Grundlagen der Fischproduktion nach neueren Versuchen. — Über die Behandlung und Konservierung der Netze. — Fische und Fischerei. — Forellenbarsch im Balatonsee. — Gesellschaften und Vereine. — Vermischte Mitteilungen. — Auslandschau. — Fischpreise. — Annoncen.

A haltermelés alapelvei az újabb kísérletek nyomán.

Irta: vitéz Illésy Zoltán.

(Előadta az idei februári halászati tanfolyamon. — Folytatás.)

A területhozam, — ha takarmányozunk, — szintén emelkedik az etetés nélküli tavakhoz viszonyítva, de csak a normális népesítés van behelyezve, akkor az emelkedés igen csekély mérvű és nincs arányban a feletett takarmánymennyiséggel. Az etetésnek csakis a normálisnál sűrűbb népesítés esetén van eredménye, mert különben a takarmányban dúsító halak elhanyagolják a természetes táplálék felkutatását, s ezáltal az emésztés, és takarmányfeldolgozás kedvezőtlen.

II. eset. A népesítés az összes kísérleti tavakban azonos volt, de a takarmánymennyiség fokozatosan emeltetett. Ez esetben tehát a halegyedekre jutó összes táplálék emelkedik, azonkívül a természetes és mesterségesnek arányszáma is változik. A kísérlet eredménye szerint a darabsúly emelkedett egy bizonyos optimumig, de ha a takarmánymennyiséget még esztől is fokozták — a darabsúly már igen csökkentett arányban növekedett, dacára annak, hogy a hal növekvő képessége még korántsem lett kimerítve. A területhozam is a darabsúlygyarapodással együtt emelkedik az optimumig, azután apad. —

III. eset. A tavakban a népesítést fokozatosan sűrítették, de ezzel egyidejűleg a takarmánymennyiséget is

emelték, tehát az a helyzet állott elő, hogy a halegyedre jutó össztáplálék körülbelül állandó, de a takarmánymennyiségnek a természetes táplálékhoz való aránya emelkedett.

E kísérletsorozatnak eredménye az volt, hogy a darabsúlygyarapodás annál nagyobb, minél több a természetes táplálékrész az össztáplálékban.

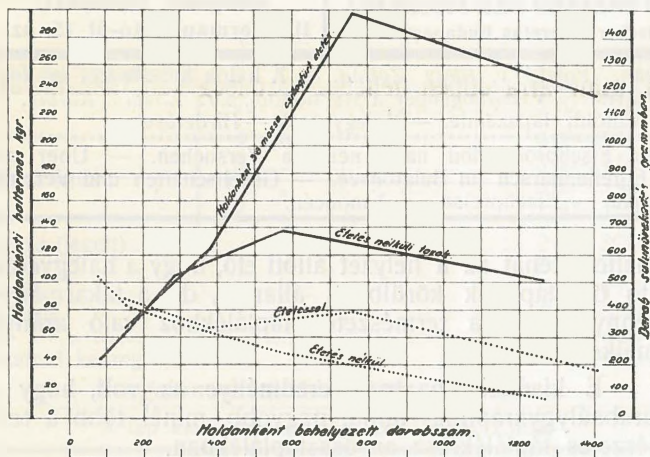
Minél több a táplálékban a mesterséges takarmányrész, annál kevesebb a darabsúly gyarapodása és pedig a kétnyaras pontnál fokozottabb mérvben, mint az egynyarasnál. A kísérlet középminőségű tavaknál akkor adta a legjobb eredményt, amikor az etetéses népesítés 1—3 szorososa volt a tó természetes népesítésének, a megfelelő takarmánymennyiség mellett.

A népesítésnek a 3—4 szeresen túl való emelése és az etetés további fokozása azt eredményezi, hogy a darabsúlygyarapodás egyáltalán nem lesz kielégítő, a takarmányértékeülési hányados pedig kedvezőtlen magas. A területhozam e szempontból nem egyedül mértékadó, mert a tó minőségi fokához képest változik az etetés rentabilitása. Ha a természetes táplálékkészlet csekély, azt nem lehet túlzott etetéssel pótolni. A darabsúlygyarapodásnak és a területhozamnak van tehát egy optimuma, amelyet a természetes táplálék és a takarmánymennyiség helyes aránya szabályoz. Mivel a természetes táplálékmennyiség első sorban a tó termőerőfokától függ, etetés esetén is az optimális darabsúly-

gyarapodás annál magasabb lehet, minél jobb termőfokú a tó. Ezzel szemben a silányabb tavaknál meg kell elégedni a kisebb darabsúlygyarapodással.

A wielenbachi kísérletekből egynyaras pontynépesítésének sűrítésénél a darabsúlygyarapodást és a terület-hozam változását etetés nélkül és etetéses üzemnél a következő táblázat és grafikon tünteti fel.

A tó száma	holdanként behelyezett darabszám	darabsúlygyarapodás g.	holdankénti haltermés kg.
a) etetés nélküli tavak			
35	82	520	42
34	164	408	67
33	286	364	104
32	570	242	138
31	1265	81	102
b) holdanként 3·8 mázsa csillagfürt etetés			
43	150	438	67
45	380	329	125
46	760	393	298
50	1404	170	238

4. ábra. A területnagysági hozam és darabsúlygyarapodás grafikonja etetés nélkül és holdanként 3·8 q csillagfürt etetéssel.

Látható, hogy a ritka népesítésnél a holdankénti hozam alig különbözik, és az etetésnek csak akkor van jelentősebb eredménye a terület-hozamnál, ha a népesítést emeljük, de azután az optimális népesítési számon túl a terület-hozam süllyed, akár etetünk, akár nem.

Dr Walter a tavakat termőfok szerint 4 kategóriára osztja és az etetéses üzem népesítési számára nézve a wielenbachi eredmények alapján azt a megállapítást teszi, hogy a takarmányozásra alapított halnépeség a természetes népesítésnek igen jó tavaknál (I) egyszeresét jó „ (II) kétszeresét közepes „ (III) háromszorosát rossz „ (IV) négyszeresét teheti ki, mikor is a különböző kategóriában a kétnyaras ponty népesítése a következő táblázat szerint alakul.

Termelési tényezők	A tó minőségi osztálya			
	I.	II.	III.	IV.
1 Természetes hozam holdaként kgr.	120—240	60—120	30—060	15—030
2 Etetéses hozam „ „	120—240	120—240	90—180	60—120
3 Összes hozam „ „	240—480	180—360	120—240	75—150
4 Célszerű darabsúly-növekedés „ „	1—1 1/4	1	3/4—1	3/4
5 Holdankénti népesítés drb	200—480	180—360	120—333	100—200

A természetes hozamnak megfelelő népesítést silányabb tavaknál azért kell etetéses üzemnél fokozottabban növelni, mert a rossz termőerőfokú és ennek következtében gyéren népesített tavakban aránylag több a kihasználatlanul maradó természetes táplálékanyag, mint a jó tavakban. A népesítés száma azért jó tavaknál mindig nagyobb abszolút értékű, mert a szabály, mint a fenti táblázat 1 és 2 rovata mutatja, csak a természetes és etetéses népesítés arányára vonatkozik.

A termelés másik faktora a darabsúlygyarapodás. Mértékadó erre a természetestáplálék mennyisége: minél sűrűbben van ez jelen, annál nagyobb lehet a darabsúlygyarapodás. A rosszabb minőségű tónál nem célszerű nagy súlynövekedésre törekedni, mert a kisebb táplálékmenyiség miatt amúgyis ritkán lehet népesíteni. Ha most a népesítés további csökkentése révén akarjuk tovább emelni a darabsúlygyarapodást, a természetestápláléknak mégtöbb része marad kihasználatlanul, a minek következtében a holdankénti terméshozam apadna.

A tógazdaságban, ahol a népesítést és darabsúlygyarapodást szabályozhatjuk, fellép az a kérdés is, hogy mi az utóbbinak legcélszerűbb elosztása a hároméves üzemben. Az egynyaras ponty legcélszerűbb növesztési súlyáról már az előzőekben volt szó, a másodnyaras pontynak növesztésénél a hal piaci, azaz értékesítési súlyát kell figyelembe venni. Ugyanis az utolsó évnek célja az, hogy e piaci súlyt a lehető legkisebb behelyezési súllyal érjük el, mert így szorítható le legjobban az improduktív fenntartó táplálékmenyiség. Legrosszabb eredmény az, ha nagy behelyezési darabsúly mellett kevés lenne az évi darabsúlygyarapodás. — Dr Walter szerint a teljes tógazdasági üzemidő alatt (nálunk 3 év) a tavak kihasználása legintenzívebb akkor, ha az első két évben a darabsúlygyarapodást aránylag csekélyre szabályozzuk, s a harmadikban nagyra.

A fenntartótáplálékszükséglet okozta veszteséget kétféle módon csökkenthetjük: egyik az, hogy a tó termőerőfokát trágyázással és takarmányozással emeljük, hogy így nagyobb darabsúlygyarapodást lehessen elérni, a másik mód pedig a vegyes népesítés alkalmazása. Ha a harmadnyarasakhoz fiatalabb évjáratot is helyezünk, ezáltal a tavat jobban kihasználjuk anélkül, hogy a behelyezési súly lényegesen szaporodna.

A magas takarmányárak miatt arra kell törekednünk, hogy az etetés helyes módjának alkalmazása által az értékesülési hányados minél alacsonyabb legyen, a takarmány minél jobban kihasználtsassék.

Célszerű a takarmányt az etetőkarók mellett egy-csomóba beszórni kis adagokban, — ahelyett — hogy hosszú vonalban osztanánk el, mert így a felvételt könnyebben lehet ellenőrizni. Erre a célra egy hosszú nyélre erősített kapa, vagy peremes lap alkalmazandó, amellyel az etetőkarók mellől a fenékről a próba anyagot fel lehet szedni annak ellenőrzésére, hogy a halak felették-e az elszórt adagot. Ellenkező esetben nem kell

új mennyiséget kiszórni. Az etetőhely mélysége $\frac{3}{4}$ —1 m legyen, nehogy a viziszárnyasok szedjék fel a takarmány nagy részét. Az etetőhely ne legyen vizinövényzettel benöve, a homokos vagy agyagos fenék célszerű, mert feltehető, hogy iszapos fenéken a takarmány egy része veszendőbe megy, romlásnak indulhat, s a felvételt nem is lehet a fenti módon jól ellenőrizni. Erre még ajánlatos próbahalászat alkalmával egypár pontynak gyomortartalmát is megvizsgálni.

A takarmány kellő időben való adagolása is fontos, mert a pontyok étvágyának megméréseire semmi eszközünk sincs és így még az össztakarmánymennyiség helyes megállapítása után is lehet hibát elkövetni.

Általában abból lehet kiindulni, hogy az etetési időszak alatt kellő egyenletes meleg időjárást feltételezve, a ponty növekedésével tartson lépést az etetés mérvé, tehát a súly szerint igazodjék. Hibás lenne a legnagyobb takarmánymennyiséget júliusban adni, amikor a végső évi súlyt a halak még egyáltalán nem közelítették meg, azért főleg augusztusban kell etetni. A takarmányelosztásnál lényeges szerepe van a hőmérsékletnek, mert úgy a túlhideg, mint a túlforró napokon csökkenteni, vagy teljesen be kell szüntetni az etetést. Az őszi étvágyhiányt sokszor nem is a hűvös idő okozza, hanem az, hogy a tóban a természetes táplálék már ezen időre igen megfogyatkozott.

Kisebb-, és nem túlnépesített tavakban célszerű a hetenkénti háromszori etetés, mert a takarmányértékesülési hányados értékét a gyakori etetéssel is csökkenthetjük. Dr. Walter kísérlete szerint mindennapos etetésnél 3, hetenként háromszorinál 3·3, kétszerinél 3·4, egyszerinél 3·6 volt a hányados értéke ugyanazon takarmánynál. A kiszórás a délelőtti órákban legcélszerűbb.

Ha a havi etetési nap 15, amelyből négyet ünnepekre és kedvezőtlen időjárás miatt leszámítunk, akkor esik a nyári hónapokra 11, szeptemberre pedig 5—6 tehát összesen 50 etetés. Dr. Walter a takarmány helyes elosztására a következő képletet állítja fel:

x = az össztakarmány mennyisége, az etetési napok száma = 50, akkor a középádag $\frac{x}{50} = y$, az elérni kívánt halsúlynövekedés $\%$ -ban = z , akkor az etetés kezdetén az adag mennyiség $= \frac{y}{z}$ és az etetés végén $= \left(\frac{z}{100} + 1 \right) y$

$$\frac{z}{200} + 1$$

Példa a takarmányelosztás kiszámítására:

A halastó természetes hozama holdanként 50 kgr (III. osztályú) etetésnél számításba vesszük ennek 3-szorosát 150 „
 összes hozam 200 „

A népesítés vegyes: 5 dekás egynyarással, amelyet 45 dekára és 50 dekás kétnyarással, amelyet 1 kilóra akarunk növelni.

Etetés árpával, értékesülési hányados 4.

A népesítés száma $= \frac{\text{az összes hozam}}{\text{súlytöbblet}} = \frac{200}{1.45} = 138$
 tehát a kallódást nem számítva 138 drb egynyaras és 138 drb kétnyaras lenne a népesítés, a behelyezési súly pedig $(0.05 + 0.5) 138 = 76$ kgr a $\%$ -os súly növekedés $Z = \frac{1.45}{0.55} = 264\%$ a szükséges árpa mennyiség X (150 kgr etetésre számított hozam és 4 a hányados) $= 150 \times 4 = 600$ kgr a középádag $y = \frac{600}{50} = 12$ kgr

a kezdőádag $= \frac{12}{\frac{264}{100} + 1} = 5.2$ kgr a végsőádag $= \frac{12}{\frac{264}{200} + 1} = 18.8$ kgr.

Tehát az 50 etetési napot 3 részre osztva

17 napon át 5.2 kg az adag

16 „ „ 12.0 „ „

17 „ „ 18.8 „ „ (Folyt. köv.)

A hálók kezeléséről és konzerválásáról.

A februári halászati tanfolyam alkalmával hirdetet, de elmaradt előadás.

A február közepén Budapesten megtartott halászati tanfolyamra tervbe volt véve, hogy a hálók kezeléséről és konzerválásáról egyet-mást elő fogok adni. A családomat ért rendkívül súlyos esemény miatt nem voltam abban a helyzetben, hogy előadásomat megtartsam. Ezért — ha kivonatosan is — itt a „Halászat“ hasábjain pótlom ezt, miután erre több oldalról fel is kértek. A hálók, köteleknek és minden növényi rostból készült halász-szerszámoknak legnagyobb elensége a víz, illetve a nedves állapot. A vizes, nedves anyagban hamar megtelepednek a bomlasztást, rothadást előidéző baktériumok és gombák, ami által a rost, illetve fonál erőssége csökken és később teljesen el is mállik. Mennél tovább tudok védekezni, hogy ez be ne következzen, annál tovább használhatom hasznathozóan halászatra a szerszámot, ami pedig minden halász legfőbb igyekezete, mert a szerszámok beszerzése emészti fel a halász keresetének tetemes, mondhatnám legnagyobb részét. Hálót tehát sohasem szabad egy pillanatig sem tovább vízben vagy vizes állapotban hagyni, mint arra éppen feltétlen szükség van, hanem azt lazán felterítve a legrövidebb idő alatt meg kell szárítani és levegős huzatos helyen, félszerbe, ahol eső és napsütés ellen védve van, eltenni; de úgy, hogy az ne egy csomóban legyen — különösen nedves padlóra — lepakolva, hanem rudakra vagy szegekre felaggatva. Tehát a hálók kezelésének első és elengedhetetlen helyes feltétele a szárítás. Sajnos, úgy a Dunán, mint a Tiszán és ezek mellék folyóin a hálók, különösen nagy gyalom és laptoló hálók szárítását nem a legcélszerűbben végzik. Egy különböző hosszúságú, de 6-8 ölnél nem igen hosszabb u. n. terítőfára egymásra rétegezik a hálót, ami által az, 10-15 centiméteres réteget képez. Ez nem helyes, mert nehezen szárad át, ami által a háló a kelleténél tovább vizes marad, különösen a rudat közvetlenül érintő részek, amely állapot gyakori ismétlődéssel a korai elmállást eredményezi. Igen helytelen továbbá az is, hogy sok helyen a háló kint a szabad ég alatt a terítőfán marad egész éven át. Nem helyes pedig azért, mert ott eső által újra vizes lesz és ha eső után, de halászat után is a forró nap rátűz a vizes hálóra, ez valósággal melegágya — ha rövid időre is — a korhadásnak. Igen fontos tudni, hogy a napsütésnek is igen nagy bomlasztó hatása van a növényi rostra, tehát feltétlen szükséges, hogy teljes és helyes szárítás után — ha csak a szerszám nem naponta van használatban — az mindig a fent mondott fedett helyre kerüljön.

Helyesen úgy szárítunk, hogy a hálót, vagy egyebet lengén terítjük fel úgy, hogy a levegő annak minden részét könnyen érhesse. Tehát álló vizeken hosszan egymás mellé letűzött karók tetejét vagy vastag sodronnyal vagy karókkal összekötöm, és a halászat után mindig a ladikból erre a, mondhatnám, kerítés,

vagy korlátszerű terítsfára hányhatom jó lengén hosszába a hálót, ami kényelmesebb is és a hálóra kíméletesebb mint a partra való kihúzás és terítsfára való réteges felhányás. A letűzött karók állhatnak egymástól 5-6 méternyire és így nem nagyon sok anyag kell ahhoz, hogy egy tekintélyes hosszúságot kapjunk. A teljes megszáradás után ne hagyjuk kint a hálót, hanem tegyük mindjárt fedél alá, ha arra azonnal szükségünk nincs.

Folyó vizeken már ez nehezebb, mert ott az állandóan változó vízállás miatt a terítsfa helyzetét is állandóan változtatni kellene. De ha más megoldás nincs, úgy ez még mindég jobb, mint a hálóknak helytelen módon való szárítása.

A szárítással magával azonban nem tettünk meg mindent, amit hálóink és köteleink tartóssága érdekében tennünk kell. Szükséges még a konzerválás is.

A külföldön alkalmazott konzerválási módszerek, leginkább a konzerváló anyagok vám okozta magas árai miatt nálunk majdnem lehetetlenek, ezért erről felesleges sokat mondani. Csupán megemlítem, hogy konzerváló anyagot két délamerikai fa hajából nyerik, melyeknek neve chatechu és quebracho. Ugyiszintén igen jó a német gyártmányú Seestern és Hafkrugbraun is. Mind ezen anyagok vízben fel lesznek főzve, a háló beletéve és benneahagyva (két hétig is) azután kivéve és megszáritva. Új hálóknál ezt kétszer megismételjük, az utolsó szárítás után jól kimossuk és újra szárítjuk, utána pedig gyenge kékkő oldatban keresztül vonjuk a konzerváló anyagot, amiben azonban egy negyedóránál tovább nem szabad lennie. Kékkővezés után újra jól kimossuk és azután használatba vehető. Használatban levő hálót ajánlatos havonta legalább egyszer ilyen konzerváló lébe tenni, de a legcélszerűbb, mint ez nagy üzemekben szokott lenni, két garnitúra szerszámot tartani, amelyből az egyik állandóan lében van addig, míg a másik használatban.

Olyan helyeken, ahol bőrgyárak vannak a bőr cserzésére használt lúgok is igen jók a hálók konzerválására ami, ha hozzáférhető, a legkényelmesebb konzerválási mód. Ilyen lúgokba beletéve a háló, bármédig benne hagyható, mennél tovább van benne annál jobb, de egy hét kb. elegendő.

Az így kezelt és a használatban helyesen szárított háló évek hosszú során át eltart, míg az a kopás folytán szét nem szakadozik. De amint mondtam ezek az említett anyagok igen költségesek, gyenge haláraink mellett a legolcsóbb konzerválást alkalmazhatjuk csak, ami szerencsére nemcsak olcsó, de helyesen csinálva igen jó is. Ez pedig a kátrányozás és ami még olcsóbb, a füstölés.

A kátrányozás pedig, amiről legtöbbször beszélünk nemis olyan egyszerű, ha helyesen akarunk cselekedni, mint amilyen egyszerűnek nagyon sokan tartják. Tudjuk, hogy a kőszénkátránynak a halászatnál használt három produktuma van: a nyerskátrány, a desztillált kátrány és karbolineum. Van azután bükkfa-és fenyőfakátrány is, amit konzerválásra használunk. A leghasználatosabb a kőszénkátrány. A bükk és a fenyőfakátrányt igen ritkán használjuk önmagában, leginkább a kőszénkátrány közé keverjük bizonyos esetekben. Állandóan a vízben álló szerszámra (varsák, rekesztőhálók stb.) a desztillált kőszénkátrány a legjobb. Ha vastagon akarunk kátrányozni, igen jó bármilyen fakátrányt belekeverni, mert különben a vastag kőszénkátrány, ha megkeményedik, a fonál vagy a kötél törik, a fakátrány a megkeményedést ellensúlyozza, ha pedig vékonyan kátrányozunk, úgy tisztán is alkalmazhatjuk ezt. Húzóhálóknak

amelyeknek elasztikusoknak kell maradniok, ajánlatos a nyers kőszénkátrányból két részt venni, a fakátrányból pedig egy részt és mindig vékonyan kell kátrányozni. Vannak helyek, ahol tiszta fakátránnyal kezelik az ilyen hálókat, de ez nem általános szokás, mert a fakátrány igen soká szárad meg és érintésre állandóan keni a kezeket. Köteleket, insléget vagy szén- és fakátrány-keverékkel, melyben több a fakátrány, vagy pedig tiszta fakátránnyal ajánlatos kezelni. Tiszta kőszénkátrány kemény réteggel vonja be az ilyen szerszámokat, mely réteg alatt nehezen szárad ki, törik is tőle, és munkában töri a kezét is a kemény kötél. Egész finom, vagyis igen vékonyoszlú hálókat (eresztő-, marásaháló stb.) tiszta fakátránnyal ajánlatos konzerválni, de az alább vázolt hígított állapotban, sőt nagyon is híg állapotban.

Itt említjük meg, hogy ladikokat vízalatti részeiken kőszénkátránnyal, a víz felett pedig fakátránnyal kell kátrányozni. Nagyon jól bevált a petróleummal kevert mindkétfajta kátrány erre a célra.

Karbolineummal tisztán én sohasem kátrányozok, mert két esetben teljesen megette a hálómát. Eredményesen csak álló hálókhoz használtam Németországban keveréknek, de ígyis csak ott, ahol a vízi rovarok elrágják a fonalat. Ettől kevésbé bántották.

A kátrányozásnál a legfontosabb, hogy a kátrányt előzetesen a célra megfelelően felhigítsuk. Úgy, amint vesszük a kátrányt, hígítatlanul, sohasem használjuk, mert az mindég nagyon sűrű ahhoz, hogy szépen tudjunk vele kátrányozni. Az nem ér semmit, ha a kátrány vastagon tapad a fonálra, az nem konzervál jobban, de a háló meg nem is fog a kátrány által megvastagodott állapotban úgy, mintha az vékony marad, és feleslegesen elnehezedik, ami szintén a fogást nehezíti meg.

A legjobb, de elég költséges hígítási módja a kátránynak a benzinnel való hígítás, mellyel bármilyen kátrány tetszés szerint hígítható. Akinek nincsen módjában ezt a költséges módot választani, az igen jól kátrányozhat úgy, hogy a kátrányt vízzel összefőzi és néhány darab szappant tesz hozzá. Én már úgy is kátrányoztam elég szépen, hogy egy rész hideg kátrányhoz tettem két rész forró vizet, ami látszólag nem keveredett össze, azonban a beletett hálóval keverve azt, mégis szép vékonyan tapadt a fonálra a kátrány. A kátrányozott hálót persze kátrányozás után kb. egy óra hosszat egy rakáson kell hagyni és átforgatni, hogy az esetleg nagyon vékonyan érintett helyekre is behúzódhasson a kátrány.

A füstölés a legolcsóbb és a legegyszerűbb. Ha a háló nincs használatban, úgy tegyük erre alkalmas helyen füstölőbe, a berendezkedésnek persze olyannak kell lennie, hogy tűzveszély be ne álljon és arra kell ügyelni, hogy a hálót a füst mindenütt érje.

Az itt elmondottakat azzal a kívánsággal adom közre, hogy ennek mennél több halász vegye hasznát. De ha valaki jobbat tud, én is szívesen tanulok tőle.

Szoják Ernő
okl. halászmester.

Szerkesztő megjegyzése: Oesterreichische Fischerei Zeitung osztrák szaklap legutóbbi számában olvastuk, hogy a karbolineum igen jól bevált, mint hálókonzerválóanyag, a legújabb kísérletek szerint. A márkázott karbolineumot ezért különösen figyelmébe ajánlják a halászoknak, s alkalmazása állítólag megkétszerezi a hálók és kötelek tartósságát. Nekünk e téren tapasztalataink nincsenek.

Olvasoink figyelmébe ajánljuk a Halászat egyik régebbi évfolyamában a hálókonzerválásról dr Lukács Károly tagtársunk tollából megjelent ismertetést is, mely bőven foglalkozik a németországi konzerválási eljárásokkal.

Halak és halászat.

Írta: Fischer Frigyes
miniszteri tanácsos*

(Folytatás.)

Most, amikor mind a takarmány ára, mind a hal ára annyira ingadozó, a tógazdának pontosan ki kell számítania a feletetett takarmány mennyiségét és értékét is, hogy költsége és fáradtsága kárba ne vesszen.

Igen fontos a *ponty fajtája* is, amelyet a termelésnél felhasználunk. Folyamaink pontya lassú fejlődésű s ezért tógazdaságokban nem lehetne ilyen folyami halat termelésre felhasználni; erre a célra csak a gyorsnövésű, kitenyészített fajta alkalmas, mert csak az képes két-hároméves korára piaci anyaggá fejlődni.

A tógazdasági termelés gazdasági feltételeinek ismertetése után lássuk a *tógazdaság belső berendezését*.

A tógazdaságot legegyszerűbben úgy lehet létesíteni, hogy dombvidéken a völgyet egymástól bizonyos távolságra létesített töltésekkel elzárjuk. Az ilyenfajta tógazdaságok létesítése rendesen a legolcsóbb, mert a tó oldalhatárait az emelkedő természetes domboldal alkotja; a fenntartás költségei is kevesebbek, mert a töltések jóval rövidebbek. A töltések koronaszélessége rendesen 2-0 m, oldallejtőik az anyag minősége szerint változó hajlásúak. Ilyen, aránylag kis méretek mellett a töltéseket az elhabolás ellen feltétlenül meg kell védeni. E célból a víz színében két sor rőzsekolbászt alkalmazunk, amely alá sás- vagy szalmaréteget terítünk, ezenfelül a töltés lába előtt mintegy 2-0 m tavolságban és 2—4 m szélességben fűzet és vízi növényzetet telepítünk, hogy viharok és szelek alkalmával ez a növényzet a hullámvérést lefékezze. A töltések elhabolása és elszakítása elleni védekezés a tógazdaságokban rendesen nagy kiadást szokott okozni. A tó vízszíne a töltés koronája alatt 0-50 m mélyen szokott lenni.

Ha a tavak töltésén végigsétálunk, a meder keresztződésénél vagy a völgy legmélyebb pontján rendszeren egy zsilipet találunk, melyet *barátságzilipnek* neveznek. Olyan csőzilip ez, melyet nem a szokásos táblával, hanem a felmenő cső rovátékaiba tolható kisebb deszkalapokkal zárunk el. Ez a berendezés a tó vízszíneinek fokozatos, lassú változtatását teszi lehetővé, miáltal a víz leeresztése közben a halakat nem nyugtalanítjuk. A barátságzilip fából vagy betonból készítjük, a barátságzilip előtt a tó tökéletes lecsapolása céljából egy mélyebb gödör, az úgynevezett *halágy* van, melynek feke a tó fenekének legmélyebb pontja alatt mintegy 1-0 m mélyen szokott lenni. Lehalászaskor a tó vizét lecsapolóárkok segítségével ebbe a halágyba vezetjük, amelyben a vízzel együtt a halak is összegyűlnek, innen azután a halat hálóval könnyen ki lehet szedni.

A barátságzilipen kívül a tavakba kerülő árvizek levezetése végett külön *árapasztónyílásokról* is szoktunk gondoskodni. Nem szabad az árapasztók nyílásánál takarékoskodni, mert a töltésszakadás nemcsak a töltést, hanem a halat is elviszi. Sőt a tógazdaság alatt fekvő területek vagy viziművek tulajdonosai az elárasztásért kártérítési pert is indíthatnak a tógazdaság ellen.

Nagyobb vízfolyásoknál a jelentékenyebb árvizek miatt az egész völgyet nem lehet elzárni. Ilyenkor a tógazdaság töltéseit a vízfolyás mindkét partján, a mederrel párhuzamosan helyezük el, egymástól olyan távolságra, hogy azok közt az árvíz könnyen levonulhasson. Ilyen esetben a tavak megtöltése végett a vízfolyás medrébe *duzzasztóművet* építünk s ettől kiindulva táp-

lálócsatornát kell létesíteni, hogy a tavakat megtölthessük. Amennyire csak lehet, gondoskodni kell arról, hogy *minden tavat külön lehessen megtölteni és külön lecsapolni*. Igen fontos ez akkor, ha halbetegség miatt egyes tavakat ki kell üríteni, vagy oxigénhiány miatt bővebben vízzel ellátni.

Sík vidéken a tavakat *körültöltéssel* kell előállítanunk. A tógazdaságoknak ez a fajtája a legdrágább. A létesítés költségét rendesen még az is fokozni szokta, hogy a vizet valamely távolabb fekvő nagyobb vízfolyásból, hosszú táplálócsatornán lehet csak beszerezni. Sokszor még költséges duzzasztómű létesítése is terheli az ilyen tógazdaságot. Szerencse, hogy az ilyen tógazdaságoknál a nagyobb költség rendszerint nagyobb területre oszlik el s a jövedelmezőség ily módon mégis biztosítható. Ilyen tógazdaságok nálunk a 2350 kat. holdas hortobágyi, a 750 kat. holdas ugrai és a 900 kat. holdas szegedi fehértói tógazdaságok, melyek nagy szikes területek értékesítésére létesültek. Ezek a tógazdaságok, ellentétben a dombvidék tógazdaságaival, melyek általában a mezőgazdaságnak csak mellékágai, már önálló, jelentékeny üzemek, melyek hatalmas befektetési tőkével és üzemi költséggel dolgoznak s nagy szakértelemmel kezelhetők.

Minden tógazdaságnak legfontosabb alkatrészei a *telettőmedencék*. Ezek 10—20 m széles, 20—50 m hosszú, 1-50—1-80 m mélyvízű medencék, amelyekbe az őszi lehalászások után a haltermést összegyűjtjük. Mint tudjuk, a hal télen nem táplálkozik s élettani működése is a lehető legkevesebbre szorítkozik. Ezért egy-egy ilyen medencébe 20—80 q halat is lehet betenni, ha a halak légzéséhez szükséges oxigénről állandóan átfolyó vízmennyiség útján gondoskodunk. A tógazdaság kiterjedéséhez mérten a telettőmedencék száma is változik. Egy 100 kat. hold területű tógazdaságnak mintegy 5—6 telettőmedencére van szüksége. A hortobágyi tógazdaságnak 82 telettője van s évi termését éppen csak el bírja helyezni. Ezekbe a telettőmedencékbe helyezik azután különválasztva az eladásra szánt anyagot, a további tenyésztésre szánt ivadékokat, az anyákat és külön a ragadozókat. A telettőket állandó felügyelet alatt kell tartani, mert a két- és négy lábú ellenségek itt együtt találják az egész haltermést és abban pótolhatatlan kárt okozhatnak. Ez ellen a telettőket erős drótkerítéssel és zárral szokták ellátni.

Még csak arra térek ki, *mennyibe kerül a tógazdaság létesítése és mennyi a tógazdaság hozama?* Az utóbbi években az ország különböző vidékein jórészt házi kezelésben létesített tógazdaságok kat. holdankint 400—500 pengőbe kerültek. Könnyen belátható, hogy ilyen befektetést csak megfelelő jövedelmezőség mellett szabad kockáztatni. Ha figyelembe vesszük a nehéz pénzügyviszonyokat, a mezőgazdasági termények értékesítésének bizonytalanságát, a tógazdaságot létesíteni óhajtó gazdának ugyancsak meg kell fontolnia, hogy a befektetés meghozza-e a várt hasznot.

A *tógazdaságok hozamát*, sajnos, még a szakírók is igen sokszor túlzottan adják meg. A természetes hozam a talaj jósága szerint kat. holdankint 30—120 kg között ingadozik. Kivételesen kedvező esetben ez az eredmény 200 kg-ra is emelkedhetik, erre azonban általában számítani nem szabad. Ha trágyázunk, etetünk és ennek megfelelően a tavakat sűrűbben népesítjük, szóval, ha a lehető legbelterjesebben gazdálkodunk, ezt az eredményt kat. holdankint 300—350 kg-ra fokozhatjuk. Ilyen kiváló termésnek azonban igen sok feltétele van: elsődrendű tenyészanyag, gyakorlott,

* Egyesületünk igazgatójának rádió-előadása.

megbízható személyzet, gondosan összeállított üzemterv és jól termő talaj. Ha mindez együtt van s az időjárás is megfelelő — tudniillik egy hűvös vagy száraz nyár a termést igen érzékenyen befolyásolhatja —, akkor azt érjük el, hogy a tógazdaság céljaira felhasznált értéktelen terület egyenrangúvá lesz a gazdaságilag más módon művelt legjobb területekkel, például a jó minőségű búzafölddel.

Újabb tógazdaságok létesítése a nehéz gazdasági viszonyok miatt ma már csendesebb ütemben halad. A rossz pénzviszonyok megbénítják új tógazdaságok létesítését, a környező államok elzárkózó magatartása pedig rendkívül megnehezíti tógazdaságaink termésének értékesítését.

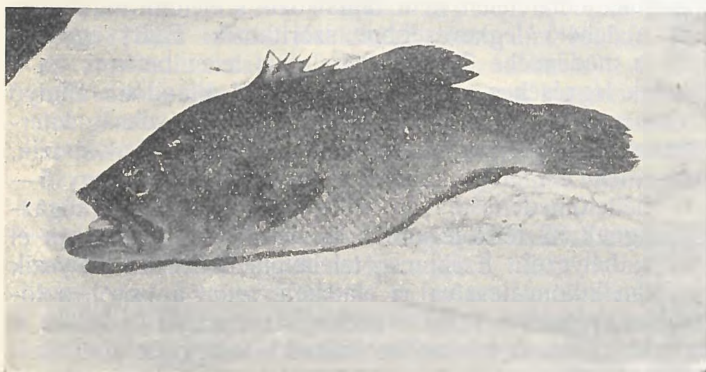
Tógazdaságaink évi termését kereken 35.000 q-ra lehet becsülni. Ennek mintegy fele külföldre jut — miáltal külkereskedelmi mérlegünket kedvezőbbé teszi —, másik fele a belföldi fogyasztópiacra nyer elhelyezést s ezáltal ezt a sokszor nagyon keresett élelmicikket hozzáférhetőbbé teszi.

(Vége.)

Pisztráng-sügér a Balatonból.

(*Micropterus salmoides* Jord.)

Szabatosan nem magából a Balatonból, hanem a vele összefüggő Zala folyónak a Kisbalatont átszelő szakaszába torkolló *vörsi árokból* származnak azok az exotikus halak, melyekről itt röviden beszámolunk.

A leírt nagy pisztrángsügér a Balatonból.

Az amerikai *pisztrángsügér* a nemeshalakrak abba a csoportjába tartozik, amely véletlenül, nem pedig tervszerű halasítási tevékenység útján került a Balatonba. Ahogy már 1910-ben *Vutskits György* megírta,¹⁾ valószínűleg a naphallal (*Eupomotis aureus* Jord.) egy időben és ugyanazon úton jutott el a mi nagy tavunkba. *Hirsch Alfréd*, a kitűnő magyar haltenyésztő, ki a németországi hasonló irányú törekvések hatása alatt, több amerikai halfaj meghonosításával kísérletezett, a törpe harcsán, naphalon kívül a pisztráng-sügér tenyésztésével is foglalkozott a sárdi és iharosi halastavakban.

Landgraf János ösztönzésére a Balaton halászatát bérlő társaság három évben, u. m. 1904-ben, 1906-ban és 1907-ben összesen 32.000 darab *törpeharcsát* vett át *Hirsch Alfréd*től s ezeket Fonyódon, Keszthely és Badacsony partjai közelében halasította be a tóba.²⁾ A honosítási kísérlet nem sikerült: ezek a haszontalan, si-

¹⁾ Az amerikai pisztrángsügér előfordulása a Balatonban. Írta: *Dr Vutskits György*. — Természettudományi Közlöny 1910. XCVIII—XCIX. pótfüzet.

²⁾ A Balaton halainak gyakoriságáról. Írta: *Dr Lukács Károly*. — A Magyar Biológiai Kutató Intézet I. oszt. munkáiból. 1932. V. kötet 24. lap.

lány halacskák, amint utólag kiderült, hamarosan jól-eső prédái lettek a mi őshonos leső harcsáinknak. Csak elvétve tudtak halászaink piaci nagyságú, kb. félkilós törpeharcsákat kifogni. Másfél évtized alatt alig 4—5 drb került szemem elé, de félkilós egyik sem volt. Ezek is valószínűleg a halasításra érkezett pontyivadékokkal juthattak a Balatonba, vagyis nem a mi nagy vizünkben keltek életre.

Közelfekvő a feltevés, hogy a törpeharcsával és későbbi pontyivadékszállítmányokkal juthatott a naphal is, meg a pisztrángsügér néhány példánya is a Balatonba.³⁾ A *naphal* nagyon gyorsan elszaporodott a nyugati Balatonmedencében, sőt a Tihanytól keletre eső kikötőkben is mind többet látnak belőle a sporthorgászok. A badacsonyi partok előtt dolgozó varsáshalász álló szerszámaiba is elég gyakran beletéved. Magam az utóbbi években a siófoki és boglári kikötőkben láttam szép számmal ezekből a pazar színekben pompázó, tömzsi kis halakból. Főleg május-június hónapokban figyelhetők meg, amint a lábazati kőhányás valamelyik zugában választott „fészük“ körül úszkálnak. 30—40 dekásnál nagyobb példányok ritkán kerülnek horogra ebből az aquariumok számára inkább, mint asztali élvezetre keresett halfajból.

A siófoki MAC-klub izléses nagy éttermében tihanyi sziklakövekből formált haltartó-medencét létesített *Máry Dezső* alezredes; ebben egész nyáron vígan úszkált 8—10 szépen fejlett naphal. A telepfelügyelő a siófoki kikötőben szinte hihetetlen egyszerűen, újjainak hívogató billegetésével fogja ezeket a csodálatosan megszelídült halacskákat.

A *pisztrángsügér* a Centrarchidae család *Micropterus* neméhez tartozik, hazája az Egyesült Államok legtöbb belvize a nagy tavaktól Mexikóig és Floridáig. Amerikai neve: Black Bass, fekete sügér. Otthoni vizeiben 3—4 kg-os súlyt is elér, Németországban ennél jóval kisebb marad, de ott azért elég jó eredménnyel tudták elszaporítani. Kevésbé érzékeny, mint a pisztráng, lehalászáskor jobban bírja a más tavakba való áttelepítést és haltartókban, bárkákban is tovább eltartható.

A mi halászaink nem igen ismerik, olyan ritkán kerül a szemük elé. Legfőbb ismertető jelei: kettős hátúszója, melyek közül az első alacsonyabb, erősen tüskés, a másik magasabb és lágysugarú. Vastag nyelve különösen feltűnő, fogak nincsenek rajta. Színe sárgászöld, hasoldala ezüstös fehér. Oldalvonala csak az alsó sörényúszójától kezdve feltűnő, úgy, mint a szívárványos öklénél. Sűrű, apró pikkelyei még a pófákat és a kopolyúfedőket is majdnem teljesen beborítják.

Két év előtt decemberben Fonyódon került egy kisebb példány a szemem elé, ezt *Rendes-Ábrahám* táján fogták, s ezt a kis 20 dekás halacskát *Unger Emil* dr szerkesztőnk is látta, egy lakmározás közben kifogott csukával együttesen.

Legutóbb, június közepén, a Zala torkolati vizét halászó kisbokor fogott két darab pisztrángsügért a vörsi árokban. Az egyik *Pösch István* felügyelő jelentése szerint 30 dekás volt, a másik jóval nagyobb. Az utóbbinak méretadatai a következők:

Súlya: 1:35 kgr
Hosszúsága: 406 mm
Magassága: 121 „
Fejhossza: 112 „

³⁾ Az a lehetőség is fennforog egyébként, hogy a Sárd alatt elfolyó és a nagyberekre Határarokba ömlő Libitz-patakon át természetes úton jöttek fel a Balatonba.

Ilyen nagy pisztrángsügerről még nem hallottam a mi vizeinkben.

Akik ettek ennek a tengerentúli eredetű hálnak a húsából, nincsenek nagyon elragadtatva tőle; a mi fogasunk, de még a kősüllőnk húsát is sokkal jobbnak tartják.

Lukács Károly.

Szerkesztő megjegyzése: Lukács Károly dr igazgató úr volt szíves e nagy pisztrángsüger pikkelyeiből küldeni, ezek azonban pontos életkor meghatározására nem voltak alkalmasak. Csak annyi bizonyos, hogy a nagy pisztrángsüger legalább négyesztendő volt.

TÁRSULATOK — EGYESÜLETEK.

Az Alsó Rába Halászati Társulat augusztus 19-én tartotta Szany községben évi rendes közgyűlését. A tisztújítás során elnökké Fekete Kálmánt a Rábaszabályozó Társulat igazgató főmérnökét, alelnök igazgatóvá Illés Aladár szakmérnököt választották meg. Elhatározta azt is a közgyűlés, hogy a múlt évi halászbérékből összegyűlt bevételt nem osztja fel, hanem egylőre a halásítás költségeire tartalékolja. I.

ÚJDONSÁGOK — VEGYESEK.

Bariss Gyula gazdasági főtanácsos. A Kormányzó Úr Öfömlétsége f. é. augusztus hó 14-én történt legfelsőbb elhatározásával a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Bariss Gyulának, a Balatoni Halászati Társulat igazgatójának a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

Bariss Gyula, akit lapunk olvasóközönsége jól ismer, gazdasági téren félszázadot meghaladó, érdemekben gazdag tevékenységre tekinthet vissza. Pályáját mint szakképzett gazdatiszt kezdte a nyolcvanas években gróf Karátsonyi bánlakai hitbizományi uradalmában. Tíz év múlva került a Balaton vidékkel szoros kapcsolatba, midőn Somogyvárra nevezték ki gróf Széchenyi Imre balatonmelléki m. kir. kormánybiztos és a Balatoni Halászati Társulat elnöke mellé titkárrá és a kormánybiztossághoz tartozó telepítvények kezelőjévé. Önálló hatáskörben mint a kormánybiztos állandó helyettese, majd gróf Széchenyi elhalálása után a kormánybiztosság összes ügyeinek földművelésügyi miniszteri rendelettel kinevezett vezetője működött a balatonvidéki telepítési ügyeknek 1911-ben történt befejezéséig, mikor már 10 év óta egyben a Balatoni Halászati Társulat igazgatója is volt, mely utóbbi állását máig is viseli, s a Balaton ügyeinek, főleg halászati jogi viszonyainak, legalaposabb ismerője.

Köztisztületben álló tagtársunk érdemeit a Balatoni Halászati Társulati ideai közgyűlésén, 35 éves igazgatói jubileuma alkalmából jegyzőkönyvben örökölte meg.

Legfelsőbb kitüntetése alkalmával üdvözljük őt mi is, őszintén kívánva, hogy a legjobb egészségben és ereje teljességében még számos évig vezesse a reá bízott legrégebb halászati társulat ügyeit. U.

Zimmer Ferenc ünneplése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesüles (Omke) vezetősége meleg ünneplésben részesítette Zimmer Ferenc m. kir. kereskedelmi főtanácsost, egyesületünk érdemes választmányi tagját, aki szeptember hó 3-án töltötte be hetvenedik életévét. Magyar Bertalan társelnök köszöntötte fel a jubilánst a tiszteletére rendezett ünnepi vacsora keretében, méltatva érdemeit a magyar halkereskedelem terén, melynek érdekeit mindenkor önzetlennel képviselte, és szakadatlan munkában eltöltött életében a magyar halkereskedelem fejlesztése körül úgy itthon, mint külföldön kiváló érdemeket és elismert nevet szerzett.

Az ünneplőkhöz mi is örömmel csatlakozunk, kívánva, hogy nagyrabecsült tagtársunk még igen sokáig élhessen hivatásának, és őrizze meg Isten segítségével azt a — korához képest szinte bámulatos — *fiatalágát*, melyet sokszor hangoztatott meggyőződése szerint annak köszönhet, hogy *egész életében nagyon szerette a halat*, mely asztaláról egyetlen napon sem hiányzik.

Kövessük hát a példát, mert annyi bizonyos hogy ünneplé tagtársunk egy tucat esztendő egész bátran letagadhatna a hetvenből! U.

Személyi hír. A Szombathelyen megjelenő *Vasi Szemle Könyvei* 72. számában Kolosváry Gábor dr emlékezett meg a rokon lett nemzet egyik kiválóságáról: Embrik *Strand*-ról, 60. születés napja alkalmából: Strand, a kiváló zoologus, a „Folia Zoologica et Hydrobiologica“ c. folyóirat megalapítója és szerkesztője, s a rigai hydrobiológiai állomás igazgatója, főleg a rovartan művelésével szerzett magának világhírt. Összekötöttesben állott a

a mi Bíró Lajosunkkal is. — Június hó 2-án ünnepelték a kiváló tudóst munkaejeje teljében, születése hatvanadik évfordulóján.

Személyi hír. A Kormányzó úr Öfömlétsége *Lindmeyer Antal* m. kir. kísérletügyi l. o. fővegyésznek f. évi július hó 1-i érvénnyel a kísérletügyi igazgatói címet és jelleget adományozta. A halálattani állomás kiváló szakemberét és lapunknak is belső munkatársát érte ez a kitüntetés, amihez olvasóink nevében ez úton is sok szerencsét kívánunk.

Gyászeset. Szomorúan vettük a hírt, hogy *Veöreös György* vármegyei árvaszéki elnök, a Győrvidéki Halászati Társulat v. al-elnök-igazgatója és a Győri Sporthorgász Egyesület elnöke, július hó végén elhunyt. A köztisztületben állt kiváló férfiú élénk részt vett Győr város társadalmi életében és hosszú ideig szoros kapcsolatban állott a vidék halászati ügyeivel, melyek iránt — mint lelkes sporthorgász is — mindig nagy érdeklődést tanúsított. Régebben lapunknak is munkatársa volt. Emlékét kegyelettel meg-őrizzük.

Ángolnafogás a Dunán. Illik Viktor halászmester tagtársunk közölte velünk, hogy a bérleményét képező Esztergom melletti helembai Dunaszakaszon 1936. július hó 27-én délután halászi kecsgehalóval egy jól fejlett angolnát fogtak. Hossza 131 cm, súlya 130 kg volt. A hal a kecsgehaló 6-7 szemébe valóssággal bele volt fűződve, és a halászok ügyességének köszönhető, hogy meg nem szökött. Illik tagtársunk a szép példányt a Székesfevárosi Állatkert akváriumának adományozta.

Természetesen lehetetlen annak a megállapítása, hogy ez a példány, mint a többi dunai angolna is, melyeket minden esztendőben itt-ott fogni szoktak a halászok, természetes úton jutott-e ide, vagy valamely tógazdaságból szökött e meg? Mindkét eset többször előfordulhat, mert a Dunában ősi időkben is akadtak angolnák, viszont az is kétségtelen, hogy pl. a tatai tógazdaságból, ahol angolnát rendszeresen szoktak telepíteni, a Dunába elég könnyen kiszökhetnek ezek az erős vándorló ösztönrel bíró halak. (L. Mika Ferenc dr dolgozatát a Halászat júliusi számában.) U.

A mindszei „Halászok Napja.” A halásznépéről régóta híres tiszaparti csongrádmegyei *Mindszent* község, mint ezt egy budapesti napilapban is olvastuk, felújította a régi időkben ott szokásban volt „Halászok Napját,” az idei Péter és Pál ünnepén. (június 29.) A szep ünnep felújítása, mint azt az augusztus 2-án és 9-én megjelent „*Mindszei Hírlap*”-ban részletesen olvashattuk, a Társadalmi Egyesületek Szövetségébe tömörült mindszei intézmények és egyesületek érdeme. Az ünnepségnek egyházi kerete volt a múltban is, amire a halászkoknak, a mindszei kath. templomban őrzött régi nagy zászlója emlékeztet. Az istentisztelet után dr *Taraba József* plébános szentbeszédében megemlékezett a községnek a törökidő utáni újra alapítóiról, a *hét magyar halászcsaládról*. A templom kapuja felett látható ma is a község címere: két hal és egy eke, jelezve a halászat egykori kimagasló jelentőségét.

A mai mindszei halászok legöregebbje: *id. Danicska Lajos*, 77 éves, fiatal és a mindszei kis halászkokkal és halászlégényekkel mind megjelentek az ünnepi istentiszteleten, *Antalffy György* szegedi halászmester, egyesületünk választmányi tagja vezetésével.

A templomi ünnepség után menetben elindultak a Tisza partjára, ahol a halászok kifeszítették hálójukat, kirakták különböző halaszszközeiket, melyek festői képet nyújtottak a lészát övező fűzések között, ahol dr *Taraba plébános megáldotta a halászeszközöket* és igen szép beszédében változta a község múltját. 1647-ben a törökök a szentesi csatát elvesztvén, Mindszentet felperzselték és lakosságát kardjára hányták. Természetes, hogy éppen a halászok tudtak elmenekülni, mert ismerték a Tisza titkos útjait, s így ők lettek a község újjáteremtői. A hét alapító halászcsalád emlékére a templom melletti ősi temetőben hét evezőlápából rakott gúlára emlékműveszt akasztottak, melyet a menet visszatérése után Danicska halászmester gyújtott meg és Javornitzky Jenő dr a T. E. SZ. társelnöke mondott itt megható hazafias beszédet.

Az ünnepséget diszebed, előadások, este halászünnepély és tűzijáték követte. Az elhangzott beszédek közül ki kell emelnünk *Domokos Árpád* községi főjegyzőt, aki az esti halászünnepély megnyitáskor rámutatott a kubikgödörökben rekedő halivadék pusztulására, aminek megakadályozására megfelelő intézkedéseket sürgetett a tiszai halászat fellendítése érdekében.

Végül megemlítjük, hogy a mindenképen elismerésre méltó „Halászok Napja” egyházi keretben való évenkénti ünneplésének külföldön több példája van. Ilyen pl. a francia Boulogne tengeri kikötő városban a *halók megáldásának ünnepe*, minden augusztusban. Egyházi körmenettel indul itt a halásznép a feldíszített utcákra a Notre Dame de Boulogne templomból a papság részvételével. Az utcák disze ilyenkor csupa halaszhaló. Festői viselkedésben vonulnak fel a város halászcsládjainak leányai, akik közül

néhányan rudakon vállaikon viszik a körmenet legérdekesebb jelvényét: egy kis hajó modellen nyugvó, tornyos ívegszekrénybe zárt, fémből való *jobbkezet*. Ez féltűnően hasonlít a mi Szent Istvánunk ereklyetartójához. A kéz azonban itt állítólaga a Galilei-tó hullámaint lecsendesítő Jézus kezét szimbolizálja.*

Dr. U. E.

* L. „Halászat“ XXVII. évf. 71. l.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

A Kottbusi halbörze a folyó évben szeptember 6-án kezdődött, amelyen tárgyalásra kerül a német tógazdaságok helyzete, továbbá a vörös kórság ez évi kártétele és terjedése is.

(Fischerei Zeitung aug. 23.)

Halfogas láthatatlan sugarakkal. Dr Bcebe amerikai tengerkutató a Bermuda szigetek körüli vizsgálatoknál a tengervíz átvilágításánál éjjel ibolyán túli sugarakat is alkalmazott, amikor a halak rendkívül nagy tömegben gyűltek a sugárkévéhez, úgy-hogy hálólal könnyű szerrel lehetett azokat kifogni. Ezt a felfedezést a tengeri halászatnál készülnek gyakorlati alkalmazásba venni.

(Fischerei Zeitung jul. 5.)

Édes csillagfürt termelése Csehországban. A prágai állami földművelésügyi tanács kísérletet indított meg a sárga édes csillagfürt termelésére és e célból az igénylőknek két ár területre díjtalanul bocsát vetőmagot rendelkezésre.

(Der deutsche Fischer jun. 1.)

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-tól nyert értesítés szerint *augusztus* hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty...	{ nagy 2:00 P
	{ közép 1:50—1:70 „
	{ kicsi 1:20—1:30 „
Édesvízi jegeltponty { 0:60—1:30 „
 „
Balatoni fogassüllő {	I. oszt. 5:80 „
	II. „ 3:80 „
	III. „ 3:40 „
	IV. „ 3:10 „
Dunai süllő {	I. oszt. 2:80—3:00 „
	II. „ „
	III. „ „
	IV. „ „
Harcsa (jegelt)... „
Csuka „
Márna	0:80—1:20 „
Kecsege... ..	1:00—2:80 „
Ön	0:80—1:30 „
Balatoni keszeg	0:30—0:40 „

Forgalom igen vontatott, irányzat lanyha.

A lap kiadásáért felelős: Dr Unger Emil.

HALBIZOMÁNYI

ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ RT.

HALNAGYKERESKEDÉS

Levélcím: Budapest 4., Postafiók 271.

BUDAPEST,
Telep és iroda:
IX., CSARNOK TER 5.

Elárusítóhely:
IX., Közp. vásárcsarnok,
Központi iroda:
V., József tér 8.
Telefon: 180—9—22.

TELEFONSZÁM
Nappal: 185—6—36.
Éjjel: 157—3—26.
Száll. oszt.: 168—7—16.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok rt. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh, bajor egy- és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllőikrát valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt. —

MAGYAR TÓGAZDASÁGOK RT.

Több mint 6000 kat. hold terjedelmű tógazdaságaiból szállít tenyésztésre nemestörzsű egy- és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsa-, fogassüllő-ikrát a következő helyekről: Balatonföldvár, Bia, Bicske, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Mike, Nagyláng, Őrspusztá, Pelérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogysszentmiklós, Szabadbattyán, Tápiószecső, Tüsképusztáról és Varászlóról. —

TELEFON:
180—9—22

BUDAPEST, V., JÓZSEF TÉR 8.
LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., PÓSTAFIÓK 271.

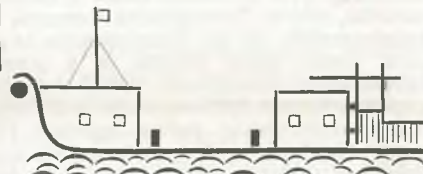
Barta Lipólné

TELEFON:
Iroda: 185—0—71
Üzlet: 185—5—84

HALKERESKEDŐ

BUDAPEST IX.,
KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

ZIMMER FERENC

Halkereskedelmi Rt.

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő és jegelthalat.

Központi telep: IX., Gönczy Pál u. 4. T.: 185-4-48.
Fióküzletek: IX., Központi vásárcs. T.: 185-4-48.
V., gr. Tisza István u. 10. T.: 181-6-79.
VII., Garay téri vásárcs. T.: 130-4-48.
Iroda: VIII., Horánszky utca 19. T.: 135-3-39.

Budapest. ←

Halászláló

puha inslég és kötél, hálófonal, para-fa-alattság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA RT.-nál Budapest.

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6—7. szám. Telefon: 184—3—10
A Ferenc József hid és Erzsébet hid között.

Fióküzlet: VII. kerület, Thököly-út 16. szám. — Telefon: 1-85-9-65
A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt.